

Піх Д.А. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ // Актуальні проблеми та перспективи розвитку економіки України : [матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (12 грудня 2018 р.)] / відп. ред. Л. Г. Ліпич , А. М. Лялюк. - Луцьк, 2018. - с.208-210.

Піх Дмитро Андрійович

Студент IV курсу факультету економіки та управління Східноєвропейського національного

університету імені Лесі Українки

Борисюк Олена Володимирівна

доцент Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

УДК: 332.622 (477)

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗЕЛЕНИХ ОБЛІГАЦІЙ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Протягом останніх років та особливо після Паризької кліматичної конференції у світі все більшу популярність набирає такий фінансовий інструмент як green bonds – «зелені облигації». За прогнозами The Climate Bond Initiative, до 2020 року на частку «зелених» облигацій у всьому світі буде припадати 10-15% від загальної суми всіх облигаційних запозичень [2].

«Зелена облигація» – це борговий інструмент, кошти від продажу якого спрямовуються виключно на фінансування так званих «зелених проектів». Головним, і по суті єдиним, критерієм таких проектів є їх «екологічність». У широкому сенсі, «екологічність» проекту можна визначити як збереження екологічної стійкості в результаті їх реалізації [1, с.55]. Зокрема, за залучені кошти можуть здійснюватися проекти у сфері енергоефективності, управління відходами або відновлюваних джерелах енергії.

Інвестиційна привабливість «зелених» облигацій пояснюється їх простотою, надійністю та невисокою вартістю запозичення. У разі використання зелених облигацій погашення зобов'язань по них прив'язане до емітента, а не успіху проекту, тобто, незалежно від прибутковості проекту, кошти по облигаціям емітент повинен виплати. Це також приваблює інвесторів, які могли б уникнути вкладення коштів в «зелені» проекти через високий ризик неповернення. Зелені облигації можуть також підвищити репутацію емітента і підвищити власну екологічну ефективність.

З іншого боку, випуск «зелених» облигацій має і свої недоліки. Зокрема поточні витрати, пов'язані з зеленими облигаціями можуть бути більшими, ніж при випуску звичайних. Ці витрати включають в себе додаткове відстеження, моніторинг та звітність за процесами, а також визначення критеріїв «зелених облигацій» та цілей сталого розвитку. Крім того, інвестори можуть вимагати штрафи за невиконання зелених зобов'язань, навіть в той час як облигації оплачуються в повному обсязі, але емітент порушив угоду, щодо цільової направленості [3].

За свідченнями провідного дослідницького та консалтингового центру DIW Econ, Україні потрібні будуть більше 200 млрд євро для перебудови енергетичної сфери. Очевидно, що дана сума перевищує обсяги валового зовнішнього боргу країни за всі часи її існування. Тому необхідність побудови умов для залучення зелених фінансів зі світових ринків має стати однією з пріоритетних задач.

Експерт Міжнародної фінансової корпорації (IFC), Мартін Дешек, відзначає, що потенційний обсяг ринку «зелених» облігацій, за допомогою яких можуть фінансуватися проекти в сфері альтернативної енергетики та енергоефективності, в Україні може сягати 1-2 млрд євро.

Серед позитивних ефектів від впровадження «зелених облігацій» в Україні можна назвати: здешевлення фінансових ресурсів на ринку та мобілізація потрібних інвестиційних коштів у сферу відновлюваної енергетики та енергоефективності; збільшення ліквідності фінансової системи та вдосконалення її структури (перетік активів від банківської системи до страхових компаній та недержавних інвестиційних фондів тощо); джерело капіталізації низьколіквідних фондових ринків, що особливо притаманно для економіки України; ефективний механізм фінансового забезпечення розвитку енергетичного сектора національної економіки та підвищення конкуренції на ньому; зниження навантаження на видаткову частину державного бюджету; позитивний сигнал для іноземних інвесторів та кредиторів про готовність проводити реформи;

Головними факторами, що перешкоджають обігу даних боргових паперів в Україні виступають: відсутність законодавчої бази; невизначеність уряду щодо постановки пріоритетів економічного розвитку; мала кількість компаній, здатних брати участь у програмах; обмежене фінансування соціальної та екологічної сфер; відсутність даних та недовіра до основних суб'єктів, на котрі покладається реалізація програм та впровадження необхідних реформ. Відсутність розвиненого фондового ринку та низький суверенний рейтинг.

Вищезазначені фактори ускладнюють поширення «зелених облігацій», але не виключають можливості їх впровадження. Щоб знизити ризики і підвищити привабливість цих боргових цінних паперів необхідно аналізувати та адаптувати світовий досвід у цій сфері до особливих умов і потреб характерних для України. Зокрема, на нашу думку, доцільним є: розробка Концепції створення ринку «зелених» облігацій в Україні та Плану дій з її реалізації; продовження роботи над розробкою пакету проектів актів первинного та вторинного законодавства щодо керівних принципів "зелених" облігацій; державне стимулювання розвитку «зеленого фінансування» в Україні; зменшення інвестиційних бар'єрів, а також стимулювання залучення "зелених" інвестицій; створення хедж-фондів; реалізація пілотних проектів.

Список використаної літератури:

1. Карлін М. І. Управління державними фінансами: [навч. посібн.] / М. І. Карлін, О. В. Борисюк. – Луцьк : ПП Іванюк, 2013. – 273 с.
2. Ягнич С. Європа йде на «зелений»: що таке green bonds і коли їх чекати в Україні/ С. Ягнич [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/opinions/1390821-evropa-jde-na-zelenij-shcho-take-green-bonds-i-koli-yih-chekati-v-ukrayini>.
3. Goldman Sachs: Social impact bonds [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.goldmansachs.com/our-thinking/pages/social-impact-bonds.html>.